

วิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม
ภาคตะวันออก

จาเรบล ทนศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จารุบล ทนศิริ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศิริ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร.สมศักดิ์ ลิตา)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร.สุริยัน พนทุกุตติ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธาน

(ดร. ธ. ธง พวงศ์วรรณ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศิริ)

กรรมการ

(ดร.สมศักดิ์ ลิตา)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ลักษดา สุขปรีดี)

บันทึกวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณบดีบันทึกวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 30 เดือน มกราคม พ.ศ. 2550

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2549

ประกาศคุณปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี เป็นพระผู้วิจัยได้รับความกรุณาอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ทับศรี ประธานกรรมการคุณวิทยานิพนธ์ อ้าวารย์ ดร. สมศักดิ์ ลิลิตา และดร. สุริyan นนทศักดิ์ กรรมการคุณวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาเพื่อให้คำแนะนำ ชี้แนวทางการทำวิจัยนี้ทุกขั้นตอน ตลอดจนให้คำปรึกษาในทุกๆ ด้านงานวิจัยนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านอาจารย์เป็นอย่างมาก ขอทราบ ขอพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอทราบขอพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงศ์น้ำ, รองศาสตราจารย์ ลักษดา ศุขปรีดี, อาจารย์ กัญจนวัย นนทแก้ว, อาจารย์เฉลิมศรี จันทรทอง, อาจารย์ฐิติ ราศีกุล และคุณ อภากรณ์ ภู่วิทยพันธุ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ เสนอแนะและตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยให้มีความเหมาะสม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอทราบขอพระคุณท่านผู้บริหารหน่วยงานฝึกอบรมในโรงงานอุตสาหกรรมเขตพิเศษ อุตสาหกรรมภาคตะวันออกทุกท่าน ที่สละเวลาในการให้ข้อมูล ให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอทราบขอพระคุณ คุณพ่อจันเนียร ทนศรี และคุณแม่บุญลือ ทนศรี ที่สนับสนุนในการศึกษาทั้งในด้านทุนทรัพย์และกำลังใจ ตลอดจนความช่วยเหลือทุกทางที่ท่านจะสามารถทำได้ และขอบคุณ น้องมนตรีศรี ทนศรี น้องสาวสุดที่รัก พี่ศุภเชษฐ์ รสนานนท์ และครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือ ส่งกำลังใจและเจ้าใจช่วยเสมอมา

ขอบคุณเพื่อนทุกๆ คน ทั้งเพื่อน ๆ สมัยมัธยมศึกษา รวมทั้ง เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคน ที่มีส่วนร่วมชีวิตในมหาวิทยาลัยบูรพาของผู้วิจัยให้มีสีสัน และให้ความช่วยเหลือในทุกด้านอย่างเต็มที่ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยทำให้สามารถผ่านอุปสรรคต่าง ๆ จนมีวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้นมาได้

จาrunศรี ทนศรี

45910337: เทคโนโลยีทางการศึกษา; กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)

คำสำคัญ: สมรรถนะ/เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม

ราบุล ทนศิริ: วิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ในเขตพื้นที่ นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก (FACTOR ANALYSIS ON COMPETENCIES OF TRAINING OFFICER IN THE INDUSTRIAL ESTATE IN THE EASTERN REGION) คณะกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์: ฉลอง ทับศิริ, Ed.D., สมศักดิ์ ลิตา, กศ.ด., สุริyan นันทศักดิ์, Ed.D., 193 หน้า. ปี พ.ศ. 2550.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ และอธิบายระดับความสำคัญ ของสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขตนิคมอุตสาหกรรม ภาคตะวันออก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารงานฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล, ฝ่ายฝึกอบรม หรือหัวหน้าแผนกฝึกอบรม ในโรงงาน อุตสาหกรรมเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 480 คน และผู้วิจัยได้ทำการรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และตรวจสอบคัดเลือก เนพาะฉบับที่สมบูรณ์ครบถ้วน ได้จำนวน 441 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.88 ใน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบ สถิติองค์ประกอบด้วยเทคนิควิชีภน์แกนสำคัญ (Principal Component Analysis) และทำการหมุน แกนด้วยวิธี Orthogonal แบบ Varimax

ผลการวิจัยพบว่า

สมรรถนะของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ประกอบด้วย 15 องค์ประกอบ คือ

1. สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งเสริมในการปฏิบัติงานฝึกอบรม
2. สมรรถนะด้านความรู้ที่เกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมและดำเนิน

การฝึกอบรม

3. สมรรถนะด้านทักษะความสามารถเพื่อส่งเสริมในการปฏิบัติงานฝึกอบรม
4. สมรรถนะด้านความรู้ในองค์กรและการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้
5. สมรรถนะด้านทักษะความสามารถในการบริหารงาน
6. สมรรถนะด้านทักษะความสามารถในการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม
7. สมรรถนะด้านความรู้ในการวิเคราะห์และคัดเลือกหัวข้อการฝึกอบรมในตรง กับกลุ่มเป้าหมาย

8. สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลในการมีมนุษยสัมพันธ์
9. สมรรถนะด้านทักษะความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
10. สมรรถนะด้านทักษะความสามารถในการประเมินและติดตามผล
11. สมรรถนะด้านทักษะความสามารถในการคิดวิเคราะห์
12. สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลในการคิดແง่หากและมั่นใจในตนเอง
13. สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลในการสร้างเครือข่ายและรักษาสัมพันธภาพอันดีร่วมกับผู้อื่น
14. สมรรถนะด้านทักษะความสามารถในการคำนวณและใช้ภาษา
15. สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลในการรับผิดชอบ

45910337: MAJOR: EDUCATIONAL TECHNOLOGY; M.Ed. (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

KEYWORD: COMPETENCIES/ TRAINING OFFICER

JARUBON THONSIRI: FACTOR ANALYSIS ON COMPETENCIES OF TRAINING OFFICER IN THE INDUSTRIAL ESTATE IN THE EASTERN REGION. THESIS
ADVISORS: CHALONG TUBSREE, Ed.D., SOMSUK LILA, Ph.D., SURIYUN NONTASAK, Ed.D., 193 P. 2007.

The purposes of this study were to analyze and explain the factors of competencies of training officers in the Industrial Estates in the Eastern Region, according to training managers' opinions. The samples of this study were 480 personnel including managers of Human Resources Department, heads of training division or section in the factories of Industrial Estate in the Eastern Region. They were selected through Stratified random sampling. The researcher distributed 480 questionnaires via post office. The returned questionnaires were 441 copies, equal to 91.88 %

The researcher used means standard deviations and factor analysis for the data analysis, and then extracts the factors through use of Principle Component Analysis and rotated the Orthogonal through Varimax.

The results of the study were that 15 competencies were identified as follows:

1. Individual characteristics supporting the work in training .
2. The knowledge on training curriculum and training management.
3. The competency supporting training operation.
4. The competency in term of knowledge in organization and building the learning organization.
5. The competency in management.
6. The competency in communication and team work.
7. The factor of competency in analyze and choosing the training program that meet the target group.
8. The competency concerning interpersonal skill.
9. The competency in terms of problem solving.

10. The competency in evaluation and follow up.
11. The competency in critical thinking.
12. The competency in terms of positive thinking and self confidential
13. The competency in networking and building good relationship.
14. The competency in mathematics and language.
15. The competency in responsibility

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๒
สารบัญ.....	๓
สารบัญตาราง.....	๔
สารบัญภาพ.....	๕
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถานเพื่อการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม.....	11
ความหมายของการฝึกอบรม.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ.....	12
กระบวนการฝึกอบรม.....	15
การแบ่งประเภทการฝึกอบรม.....	21
บทบาทของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม.....	24
คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม.....	27
งานวิจัยเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม.....	29
สมรรถนะ.....	35
ความหมายของสมรรถนะ.....	35
ลักษณะของสมรรถนะ.....	37
ประโยชน์ของการนำระบบสมรรถนะไปใช้ในองค์กร.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ตัวประทีส่งผลต่อสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม.....	41
	ด้านความรู้.....	41
	ด้านทักษะและความสามารถ.....	45
	ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล.....	48
	การวิจัยเชิงผสมผสาน.....	51
	การวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	54
	โครงการพัฒนาพื้นที่ช้ายฝั่งทะเลตะวันออก.....	56
3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	57
	กระบวนการวิจัย.....	58
	วิธีการศึกษาด้านคว่าวิจัยเชิงคุณภาพ.....	58
	วิธีการเข้าสู่การศึกษาภาคสนาม.....	59
	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	60
	วิธีการศึกษาด้านคว่าวิจัยเชิงปริมาณ.....	60
	เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูล.....	64
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	66
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative)..	67
	ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล.....	68
	ส่วนที่ 2 คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมที่จะประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานฝึกอบรมในโรงงานอุตสาหกรรม.....	69
	ส่วนที่ 3 สรุปคุณลักษณะที่เป็นสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม.....	89
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการปริมาณ (Quantitative).....	90
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
	เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูล.....	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	109
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	109
สรุปผลการวิจัย.....	109
อภิปรายผล.....	110
ข้อเสนอแนะ.....	119
บรรณานุกรม.....	120
ภาคผนวก.....	124
ภาคผนวก ก รายงานผู้เข้าร่วม.....	125
ภาคผนวก ข แบบบันทึกการสัมภาษณ์.....	127
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	181
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ จำนวนองค์ประกอบ ค่าไ�เกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมในแต่ละ องค์ประกอบ และค่าน้ำหนักองค์ประกอบซึ่งได้จากวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	188
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	195

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรของการศึกษาค้นคว้า.....	8
2 สรุปด้วยประทีน่าจะส่งผลต่อสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมตามแนวคิดของบุคคลต่างๆ	40
3 จำนวนประชากรของการศึกษาค้นคว้า.....	62
4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารงานฝึกอบรม ในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตพื้นที่กิจกรรมภาคตะวันออก.....	63
5 ข้อมูลทั่วของผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	68
6 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารงานฝึกอบรมเขตพื้นที่กิจกรรมภาคตะวันออก.....	91
7 ค่าเฉลี่ย ความเปี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้บริหารงานบุคคลที่มีต่อคุณลักษณะด้าน “ความรู้” ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมในโรงงานอุตสาหกรรม เขตพื้นที่กิจกรรมภาคตะวันออก โดยรวม และเป็นรายข้อ.....	92
8 ค่าเฉลี่ย ความเปี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารงานบุคคลที่มีต่อคุณลักษณะด้าน “ทักษะและความสามารถ” ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมในโรงงานอุตสาหกรรม เขตพื้นที่กิจกรรมภาคตะวันออก โดยรวม และเป็นรายข้อ.....	94
9 ค่าเฉลี่ย ความเปี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารงานบุคคลที่มีต่อคุณลักษณะด้าน “คุณลักษณะส่วนบุคคล” ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมในโรงงานอุตสาหกรรม เขตพื้นที่กิจกรรมภาคตะวันออก โดยรวม และเป็นรายข้อ.....	96
10 องค์ประกอบที่หนึ่ง สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งเสริมในการปฏิบัติงานฝึกอบรม.....	98
11 องค์ประกอบที่สอง สมรรถนะด้านความรู้ที่เกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมและดำเนินการฝึกอบรม.....	99
12 ปัจจัยที่ 3 องค์ประกอบที่สาม สมรรถนะด้านทักษะและความสามารถเพื่อส่งเสริมในการปฏิบัติงานฝึกอบรม.....	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 องค์ประกอบที่สี่ สมรรถนะด้านความรู้ในองค์กรและการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้.....	101
14 องค์ประกอบที่ห้า สมรรถนะด้านทักษะและความสามารถในการบริหารงาน.....	102
15 องค์ประกอบที่หก สมรรถนะด้านทักษะและความสามารถในการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม.....	102
16 องค์ประกอบที่เจ็ด สมรรถนะด้านความรู้ในการวิเคราะห์และคัดเลือกหัวข้อการฝึกอบรมในตรงกับกลุ่มเป้าหมาย.....	103
17 องค์ประกอบที่แปด สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลในการมีมนุษยสัมพันธ์..	104
18 องค์ประกอบที่เก้า สมรรถนะด้านทักษะและความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า.....	104
19 องค์ประกอบที่ 10 สมรรถนะด้านทักษะและความสามารถในการประเมินและติดตามผล.....	105
20 องค์ประกอบที่ 11 สมรรถนะด้านทักษะและความสามารถในการคิดวิเคราะห์....	106
21 องค์ประกอบที่ 12 สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลในการคิดเห็นกว้างและมั่นใจในตนเอง.....	106
22 องค์ประกอบที่ 13 สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลในการสร้างเครือข่ายและรักษาสัมพันธภาพอันดีร่วมกับผู้อื่น.....	107
23 องค์ประกอบที่ 14 สมรรถนะด้านทักษะและความสามารถในการคำนวณและใช้ภาษา.....	107
24 องค์ประกอบที่ 15 สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลในการรับผิดชอบ.....	108
27 จำนวนองค์ประกอบ ค่าไอogen ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมในแต่ละองค์ประกอบ.....	189
28 น้ำหนักองค์ประกอบซึ่งได้จากการวิเคราะห์ขององค์ประกอบโดยวิธี Principal Component Analysis หลังหมุนแกนด้วยวิธี Varimax with Kaiser Normalization....	192

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยด้วยวิธีเชิงคุณภาพ.....	6
2 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยด้วยวิธีเชิงปริมาณ.....	7
3 กระบวนการทำงานแบบระบบ.....	13
4 อธิบายแนวคิดของการฝึกอบรมเชิงระบบ.....	14
5 กระบวนการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาองค์การ.....	19
6 กระบวนการฝึกอบรมและความสัมพันธ์ของแต่ละขั้นตอน.....	20
7 แสดงกระบวนการฝึกอบรม.....	20
8 แสดงความหมายของ Competency.....	35
9 แสดงความสัมพันธ์อย่างมีเหตุผลของขีดความสามารถ.....	38
10 แสดงส่วนประกอบของการวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	54